

Auteursrechten

Tekst Jos Aarnoudse

Naar aanleiding van het nummer van 'Kerkbeheer' (oktober 2017) waarin aandacht werd geschonken aan de waarde van kerkmuziek en de (rechts)positie van kerkmusici, kregen we een paar keer de vraag binnen: we hadden verwacht dat er dan ook wel wat over auteursrechten en liederen in zou staan. Hoe zit dat daar nu mee?

Toen we van plan waren om in dit nummer van 'Kerkbeheer' aandacht te besteden aan de privacywetgeving, popte opnieuw echter de vraag over auteursrechten op. Sommigen verbinden dat namelijk met elkaar, omdat het om regels gaat die beperkingen opleggen aan het publiek maken van gegevens, die niet van onszelf zijn. Toch is er een groot verschil. Bij persoonsgegevens gaat het om de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van mensen. Bij auteursrechten gaat het om de bescherming van intellectueel eigendom en om commerciële belangen die daarmee gemoeid kunnen zijn. Overeenkomst is echter weer, dat door de komst van internet er nieuwe vragen zijn opgekomen, die ook door onze overheden met strikte regels zijn beantwoord. Overeenkomst is ook, dat het gaat om beperking van openbaarmaking, als die door de 'eigenaar' van de gegevens niet gewenst is. Er dient toestemming voor te zijn gegeven,

en bij openbaarmaking van creatieve producten vaak ook een vergoeding tegenover te staan.

Zolang er materiaal gebruikt wordt in de fysieke eredienst (het zingen van liederen uit bundels die daarvoor bestemd zijn of vanaf beamerprojectie waarvoor een abonnement is genomen) is er niks aan de hand, maar zodra er teksten apart worden gedeclameerd, of in liturgieën worden afgedrukt, of op internet terecht komen, gaan de strikte regels van de auteursrechtwetgeving gelden. Daarnaast heeft internet de 'handhaving' enorm vergemakkelijkt. Wat op internet verschijnt is makkelijk te traceren.

De regels van de auteurswet zijn strikt. Er zijn allerlei soorten rechten. Het gaat niet alleen om de oorspronkelijke tekst, of muziek, maar ook om vertalingen, herdichting, beeldmerk van het zetsel, beeldmerk van

de muzieknotatie etc. Doordat er allerlei soorten rechten zijn, is het meeste materiaal dat in liedbundels is te vinden niet rechtenvrij voor al bovenstaand genoemde uitingen, die voor de wet gelden als openbaarmaking en dus als publicatie. Individuele dichters, uitgevers, drukkers, musici zijn in de gelegenheid om hun rechten daarvoor te laten gelden. Het is ondoenlijk gebleken om dit gezamenlijk voor alle materiaal in één keer af te doen. In het nieuwe liedboek 2013 staat achterin een lange lijst van rechthebbenden. Rechters die een uitspraak doen geven auteurs gelijk. Een beroep op onwetendheid wordt niet gehonoreerd. Je had het kunnen en moeten weten.

Als u meer wilt lezen over deze materie en relevante web-links wilt gebruiken, kijk dan op: www.kerkrentmeester.nl/kennisbank/communicatie

